

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20201028-309)

**Met betrekking tot de verlenging van het statuut van
beschermde afnemer in het kader van COVID-19.**

28/10/2020

Inhoudsopgave

1	Wettelijke grondslag	3
2	Inleiding.....	4
3	Analyse.....	5
4	Conclusies.....	6

I **Wettelijke grondslag**

Artikel 30bis, § 2 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat is ingevoegd door artikel 56 van de ordonnantie van 14 december 2006, luidt als volgt:

'[...] BRUGEL wordt bekleed met een opdracht tot verlening van advies aan de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke energiemarkt enerzijds, en met een algemene opdracht van toezicht op en controle van de toepassing van de hiermee verband houdende ordonnanties en besluiten anderzijds.

BRUGEL is belast met de volgende opdrachten:

...

2° op eigen initiatief of op vraag van de minister of de regering, het uitvoeren van onderzoeken en studies of het geven van adviezen betreffende de elektriciteits- en gasmarkt;

..."

Dit advies is opgemaakt op initiatief van BRUGEL.

2 Inleiding

In juni 2020 vaardigde de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bij bijzondere bevoegdheid het besluit uit over de tijdelijke uitbreiding van het statuut van beschermde afnemer voor gezinnen die door de coronacrisis worden getroffen. Deze tijdelijke sociale maatregel is bedoeld voor huishoudens en kleine zelfstandigen en heeft betrekking op de energiebevoorrading van hun leef- en werkruimte. BRUGEL is aangewezen als de instantie die verantwoordelijk is voor het toekennen van de verlenging van het beschermde afnemersstatuut. BRUGEL heeft een vereenvoudigde en versnelde procedure opgezet om de aanvragen zo goed mogelijk te kunnen behandelen.

Op operationeel niveau maakt de maatregel het mogelijk om de beschermde afnemer gedurende één jaar te bevoorraden tegen het sociale tarief van netbeheerder SIBELGA. Het einde van de toekenning van het statuut is vastgelegd op 31/12/2020.

Het doel van deze maatregel, die na de lockdown werd ingevoerd, was om snel en gericht hulp te bieden aan huishoudens die rechtstreeks door de coronacrisis worden getroffen en te voorkomen dat ze in de armoede zouden terechtkomen.

Ter herinnering: in juni jongstleden werden in Brussel 145.000 werknemers en zelfstandigen getroffen door tijdelijke werkloosheid of door het 'overbruggingsrecht'. BRUGEL wees erop dat de uitstaande vorderingen bij commerciële leveranciers 2,5 maal hoger zijn voor huishoudens en viermaal voor professionele klanten.

Helaas moeten we vaststellen dat de coronacrisis vier maanden later nog steeds volop woedt en een aanzienlijke impact heeft op zowel huishoudens als professionele klanten, in het bijzonder kleine zelfstandigen.

BRUGEL vraagt zich dan ook af of het wel relevant is om deze maatregel stop te zetten als de crisis en de gevolgen ervan nog steeds zeer aanwezig zijn.

3 Analyse

Zoals eerder vermeld waren de maatregelen van de Brusselse hoofdstedelijke regering, namelijk de invoering van een tijdelijk statuut van beschermde afnemer, bedoeld om huishoudens met een vervangingsinkomen die van hun commerciële leverancier een ingebrekestelling hebben ontvangen, een opschorting van het contract en een tijdelijke levering tegen het sociale tarief te laten genieten.

Het doel is enerzijds om te voorkomen dat huishoudelijke afnemers in structurele energieonzekerheid terechtkomen als gevolg van hun toenemende schulden, en anderzijds om kleine zelfstandigen in staat te stellen om, zodra de crisis voorbij is, hun activiteit voort te zetten zonder hun financiële gezondheid in gevaar te brengen door energieschulden of, erger nog, doordat hun stroom thuis wordt afgesloten.

Stand van zaken van het statuut van beschermde afnemer in het kader van COVID-19

Op 22 oktober 2020 waren er 256 aanvragen ingediend bij BRUGEL, waarvan 200 in de laatste drie maanden. Er werden 82 statuten toegekend. Onder de kandidaten geniet 56% tijdelijke werkloosheid en 44% overbruggingsrecht. In 75% van de gevallen is de schuld kleiner dan € 300.

Daarbij merken we op dat BRUGEL met de invoering van een onlineaanvraagformulier op haar website het mogelijk heeft gemaakt om dossiers snel en efficiënt te beheren.

Na drie maanden van optimale werking stellen we vast dat de ingevoerde maatregel tegemoetkomt aan de nood van de beoogde klanten en hun een tijdelijke oplossing biedt voor problemen met het betalen van hun energierekening. Zo kunnen ze hun schulden bij hun leverancier regulariseren via een vereffeningsplan en stress rond een mogelijke afsluiting vermijden.

Stand van zaken op de markt: focus bad debt en aflossingsplan

BRUGEL voert in het kader van haar marktmonitoringopdracht een financiële opvolging van de leveranciers uit die twee componenten omvat, namelijk het bedrag van de vorderingen en het aantal aflossingsplannen. Deze monitoring omvat zowel het huishoudelijke als het professionele segment en is een belangrijk instrument voor het bepalen van de financiële situatie van de huishoudens aan de ene kant en van de bedrijven en de energieleveranciers aan de andere kant.

Sinds mei 2020 is de onbetaalde schuld bij particulieren zich aan het stabiliseren, met een stijging van 3 tot 5% van de vorderingen. Bij bedrijven, en vooral dan bij de kleine zelfstandigen, blijft het aantal onbetaalde schulden stijgen met 15%. Het aantal aflossingsplannen steeg met 20%, de looptijd en het gemiddelde bedrag stegen met 25%.

Het einde van de lockdown en het herstel van de activiteiten, met name in de horecasector, hebben duidelijk bijgedragen aan het afremmen van de crisis in het tweede kwartaal. Toch blijkt op basis van de cijfers dat de duur van de crisis veel kleine zelfstandigen ertoe heeft aangezet om hun aflossingsplan te heronderhandelen, een teken dat conjuncturele moeilijkheden snel in structurele moeilijkheden kunnen veranderen.

De recente maatregelen van het Overlegcomité en meer bepaald de sluiting van de horeca, een belangrijke sector in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, wijzen erop dat de situatie niet meteen zal verbeteren of zelfs stabiliseren. Het valt zelfs te verwachten dat, gezien de duur van de crisis, heel wat kleine handelszaken en ondernemingen in een kritieke situatie zullen belanden.

Gezien het belang van de horecasector in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is het aantal onbetaalde facturen als gevolg van de gezondheidscrisis overigens veel hoger dan in de andere twee gewesten.

4 Conclusies

Gezien het uitzonderlijke karakter van de coronacrisis en de impact ervan op de gezinnen en het economische weefsel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, beveelt BRUGEL aan om het statuut van beschermde afnemer in het kader van COVID-19 te verlengen tot 30 juni 2021.

* *

*